

Foto Paul Levittom

Groot onderzoek onderstreept noodsituatie ouderenzorg

Een 3 voor het

regeringsbeleid!

‘Een tekort aan personeel en geld tast de kwaliteit aan van het leven in verzorgings- en verpleeghuizen. Dat is de afgelopen jaren in tal van onderzoeken glashelder vastgesteld. En wat doet onze regering van normen en waarden? Ze bezuinigt vrolijk door.’ SP-Kamerlid Agnes Kant zet zich al jaren vastberaden in voor de bewoners van verpleeg- en verzorgingshuizen. ‘Wat het kabinet doet, is echt ongehoord. De ouderenzorg is opgezaagd met een efficiencykorting van 0,8 procent, en er wordt niet verder geïnvesteerd in noodzakelijke zorgvernieuwing maar wel gekort op de arbeidsmarktgeden. Opgeteld is dat volgens Arcares, de vereniging van verpleeg- en verzorgingshuizen, een bezuiniging van 263 miljoen euro. Dat wil zeggen: tien minuten minder verzorging per bewoner per dag, terwijl er juist vijftien minuten méér nodig is...’

Voor Agnes Kant en het SP-Ouderenplatform waren de vele alarmsignalen uit verzorgings- en verpleeghuizen aanleiding om op grote schaal de mening te vragen van bewoners, familie en personeelsleden. Wat betekent het als er bezuinigd wordt op de zorg aan mensen die volledig van anderen afhankelijk zijn? En: hoe zou het anders moeten? Het glasheldere antwoord op vragen als deze kwam uit 1129 enquêtes van bewoners, familieleden en personeelsleden van verzorgings- en verpleeghuizen.

Door vereenzaming en afstomping gaan bewoners sneller achteruit dan nodig is

Op de vraag naar de gevolgen van de grote werkdruk voor de bewoners antwoordt ruim 80 procent van de geënquêteerden dat de grens van wat nog acceptabel is, bereikt is of al overschreden wordt. Veelvuldig wordt gemeld dat bewoners regelmatig of vaak te laat uit bed worden geholpen, niet op tijd naar toilet kunnen, en daarom maar een luier om krijgen. Bijna 90 procent van de ondervraagden geeft aan dat er nooit of zelden wordt gewandeld. Grote zorgen worden geuit over de kwaliteit van het bestaan. Vereenzaming, vervuiling, onveiligheid, uitzichtloosheid en afstomping zijn aan de orde van de dag en zorgen bij bewoners voor een snellere achteruitgang dan nodig is. Een gebrek aan privacy doet zich vooral voor in verpleeghuizen. Daar antwoordt meer dan de helft dat de privacy onvol-

De mensen die Nederland onder zware omstandigheden hebben opgebouwd, kunnen daar ook in hun laatste levensfase niet van profiteren. Ouderenzorg onder Balkenende: ‘Bewoners kwijnen weg en gaan zich een last voor de maatschappij voelen.’

doende is. In de verzorgingshuizen is dat (slechts?) 13 procent. In nog geen 10 procent van de bezochte verpleeghuizen heeft iedere bewoner een eigen kamer. Dertien procent beschikt uitsluitend over meerpersoonskamers. Aan de geïnterviewden die tevreden zijn over de zorg, is gevraagd aan welke zaken dat ligt. In de antwoorden scoren de inzet en deskundigheid van het personeel hoog, evenals de sfeer van het huis, de openheid naar de bewoners, de inzet van vrijwilligers en de vele activiteiten die georganiseerd worden. Enkele keren is gemeld dat bewoners of familie betalen om extra zorg in te kopen.

‘Natuurlijk kan het efficiënter... met een bewonerswasstraat’

Zestig procent van de ondervraagden vindt dat er efficiënter gewerkt zou kunnen worden; veertig procent meent van niet. Veelgenoemde voorstellen om de efficiëntie te verbeteren zijn: minder

bureaucratie, meer en beter personeel, betere planning en betere samenwerking en communicatie. Gewaarschuwd werd er ▶

Balkenende: werkweek naar veertig uur en einde aan vut

de grijze roodstaart

Da's logisch. Dan hebben jongeren geen werk en dus ook geen geld om in de kroeg te hangen. Dat betekent minder overlast en agressie, en dat is goed voor de normen en waarden...

Een 3 voor het regeringsbeleid!

ook: 'Als wij zorg beschouwen als een fietsenfabriek kan 't efficiënter, bijvoorbeeld een wasstraat voor bewoners. Maar dat is geen zorg voor mensen meer. We zijn mensen, geen robots.'

De enquêtedeelnemers werd ook gevraagd enkele zaken te beoordelen. De inzet van het personeel kreeg zowel in de verpleeg- en in de verzorgingshuizen gemiddeld een 8 van bewoners, familieleden en werkers. De kwaliteit van de zorg kreeg een 6,5 in de verzorgingshuizen en een 7 in de verpleeghuizen. De plannen van de regering tenslotte, moeten het doen met een zware onvoldoende: een 3 in de verzorgings- en een 3,5 in de verpleeghuizen.

'Echt respect voor ouderen betekent dat er meer geld naar de ouderenzorg moet'

'Het is een schande hoe we als samenleving omgaan met de mensen die dit land hebben opgebouwd. Dat bewijst dit onderzoek eens te meer,' concludeert Kamerlid Kant. 'Iedereen zal de stelling onderschrijven dat onze ouderen recht hebben op menswaardige zorg, op aandacht en op privacy. Maar in de praktijk ligt het voor heel veel mensen anders. Daar moeten we ons als samenleving diep voor schamen.' Het rapport eindigt met dertien aanbevelingen om de situatie in de verpleeg- en

verzorgingshuizen te verbeteren. Kant vat samen: 'In de eerste plaats moet het recht op tijdige en kwalitatief goede zorg wettelijk vastgelegd worden. Verder moeten er wettelijke kwaliteits-basisnormen komen, moet er meer naar ouderen geluisterd worden, onder andere via huiskamergesprekken en overleg met cliëntenraden. De kleinschaligheid moet bevorderd worden, en de privacy vergroot. Binnen een paar jaar moet elke oudere recht op eigen woonruimte hebben. Gedwongen scheiding van echtparen moet voorkomen worden, de planning en samenwerking verdient verbetering, de bureaucratie moet aangepakt worden, en hulpmiddelen als tilliften, AD-matrassen, rolstoelen en rollators moeten meer ingezet worden. Tot slot, voor de uitvoering van de meeste aanbevelingen zal extra geld nodig zijn. Dat moet er dus gewoon komen. Alleen dan laten we zien dat we écht respect hebben voor onze ouderen.' ●

Stimulerende SP-ouderendag 2004

Menswaardig oud worden, is dat nog haalbaar? Dat was het motto van de SP-ouderendag 2004, die ruim 150 ouderen naar de Jaarbeurs in Utrecht trok.

De stemming zat er van het begin af aan goed in, wat ongetwijfeld mede te danken is aan de vakkundige en humorvolle leiding van senator Ronald Raak. Veel aandacht was er voor de bijdragen van Agnes Kant (Tweede Kamerlid), Tineke Slagter (huisarts en Eerste Kamerlid) en René Roovers (Eurofractie) die ingingen op de normen en waarden die ons huidige kabinet hanteert als het gaat om de zorg voor ouderen in de verpleeg- en verzorgingshuizen.

Kees Korbijn, inmiddels uitgegroeid tot een begrip in SP-kringen, completeerde het geheel met rake conferences en liedjes. En het slotwoord van voorzitter John Kuijpers stimuleerde veel bezoekers ertoe zich op te geven om in hun eigen omgeving actief aan de slag te gaan om meer ouderen bij het platform te betrekken. Een geslaagde dag kortom, met weer voldoende motivatievitamine voor een heel jaar. ●

'Integratie komt tot stand op school, in het buurthuis en op de sportclub'

De 65 gepasseerd en dus rustig aan doen? Niets voor Willem van Driel uit Amsterdam. Met zijn 66 jaar geeft hij twee dagen per week les in de volwasseneneducatie, is hij voorzitter van de SP-fractie in de deelraad Zuid-Oost en ook op tal van andere terreinen actief. 'Er is nog veel onrecht, dus waarom zou ik het rustig aan doen?'

Nederland, 2004: signalen uit de verpleeg- en verzorgingshuizen

- 'Om 11.30 uur liggen de mensen nog in bed, met een kleddernatte luier van de vorige dag, dat is heel erg.'
- 'Patiënten die moeten wachten op toiletgang en jankend in hun rolstoel zitten.'
- 'Kiezen tussen bewoners gewassen uit bed hijsen of een rondje koffie schenken is geen keus die je kunt maken, zijn beiden basiszorg.'
- 'De grens van wat nog aanvaardbaar is, wordt steeds verlegd. Dat is verontrustend en alarmerend.'
- 'Alles is wassen en aankleden en verder niks. Het lijkt wel op lopende-bandwerk.'
- 'Dat bewoners wegwijnen en hun geestelijke en lichamelijke kwalen verergeren, is het allerergste.'
- 'Bewoners worden nummers in plaats van mensen.'
- 'Bewoners worden apathisch, kwijnen weg door te weinig aandacht en gaan zich een last voor de maatschappij voelen.'
- 'Privacy door middel van een versleten oud gordijn, wie kiest daarvoor?'
- 'We slapen met zijn tien op een kamer.'
- 'Overal zijn mensen om je heen. Je hebt een eigen bed, een eigen kast en met wat geluk een eigen stoel. Iedereen kan overal in en bij, zelf bij je eigen lichaam.'
- 'Wanneer er een terminale bewoner is, moet een bewoner van een eenpersoonskamer zijn kamer tijdelijk afstaan. Wanneer de betreffende persoon is gestorven, kan hij/zij weer terug.'
- 'Iedereen zet zich voor 200 procent in om de anderen niet de dupe te laten worden van de bezuinigingen.'

'Amsterdam Zuid-Oost heeft zo'n 70 procent allochtone inwoners, en je ziet de tweedeling zich ontwikkelen langs huidskleur-scheidslijnen: er is heel veel armoede onder de allochtone bevolking. Huisuitzettingen zijn aan de orde van de dag en het isolement is vaak groot: mensen hebben net genoeg geld voor de woonlasten en het eten, voor de rest blijft niets over.' Voor Van Driel is het doorbreken van dat isolement al jaren een levens-taak. 'Integratie kun je niet van bovenaf opleggen: die komt tot stand in het buurthuis, op de sportclub, de school, enzovoort. Maar dan moeten mensen elkaar daar wel kunnen ontmoeten. En dus moet de drempel voor al dat soort instellingen weggenomen worden.' Een belangrijke overwinning boekte hij toen de deelraad zijn voorstel aannam om de sportclubcontributie volledig te vergoeden voor kinderen van gezinnen met een minimuminkomen.

'Ik ben gevraagd of ik nog beschikbaar was,' verklaart Van Driel zijn doorwerken na de pensioengerechtigde leeftijd. 'Er waren veel cursisten en te weinig docenten.' Het werk is motiverend. 'Ik werk met kansarme werklozen, die vaak ook de sociale vaardigheden missen om aan een baan te komen. Het is een uitdaging om ze een vak te leren en ze tegelijkertijd weerbaarder te

maken, zodat ze mee kunnen draaien in de samenleving.' Als vanzelfsprekend is Van Driel vanaf de oprichting ook actief in het Amsterdamse SP-ouderenplatform en laat hij zich horen op de bijeenkomsten van de ANBO. 'Ook voor ouderen geldt dat voorzieningen laagdrempelig moeten zijn, zodat ze er gebruik van kunnen maken: vervoer, wonen, zorg – maar bijvoorbeeld ook cultuur. Probeer maar eens een theaterkaartje te betalen van je AOW met een klein pensioentje. Voor het ouderenplatform is de strijd voor toegankelijke voorzieningen een belangrijk speerpunt.'

Een specifiek grootstedelijk probleem waarmee de Amsterdamse ouderen zich bezighouden is het ontbreken van betaalbare parkeer-ruimte. 'Niet voor de ouderen zelf, maar voor hun kinderen en kleinkinderen. We horen steeds vaker dat die niet op bezoek komen omdat ze de auto niet kwijt kunnen, en ook nog eens tien euro in de parkeerauto-maat moeten stoppen. In de oude wijken wordt dat een probleem dat je niet moet onderschatten. We moeten ons daarom inzetten voor goede bereikbaarheid van de thuis-wonende ouderen.' ●

Willem van Driel

Plaatselijke platforms combineren politiek met gezelligheid

Een mix van gezelligheid, informatie, debat en actie. Dat is het kenmerk van de lokale SP-ouderenplatforms die in steeds meer plaatsen van de grond gekomen.

Het Amsterdamse platform bespreekt regelmatig – en vaak met gastsprekers – een breed scala aan maatschappelijke problemen waarmee ouderen te maken krijgen, om vervolgens na te praten onder genot van een drankje. De Nijmeegse SP-ouderen hebben een vaste afspraak op de laatste vrijdag van de maand en de Hengelose koffieochtenden vinden ook maandelijks plaats. De bezoekers, in veel plaatsen tussen de tien en dertig per bijeenkomst, worden geworven onder SP-leden en bijvoorbeeld ook op de ouderendag die de gemeente Amsterdam organiseerde. Thema's die veel aandacht krijgen zijn onder andere huisvesting, zorg en openbaar vervoer. Maar ook de sollicitatieplicht voor werkloze 57-plussers, het recht op roken in verpleegtehuizen, het organiseren van buurt-hulp en 'ouderen en computers' worden uitgebreid besproken. Discussies leiden regelmatig tot actie. Bijvoorbeeld tegen het verdwijnen van bibliotheken en postkantoren en tegen de invoering door de Rabobank van het

Foto T. van Turnhout

Het Eindhovens platform op bezoek in het Europarlement

totaalpakket, waarbij klanten tussen de 5,80 en 8,40 euro per kwartaal moeten betalen voor diensten die ze helemaal niet willen. In Nijmegen werd na actie van de SP-ouderen de opheffing van een buslijn teruggedraaid. Amsterdam ijvert voor gratis openbaar vervoer voor ouderen – zoals in België al is ingevoerd. En Rotterdam heeft met acties een regelmatig overleg afgedwongen met vervoerbedrijf RET over de roltrappen en liften van de metro die om de haverklap kapot zijn. Erg populair zijn de uitstapjes die plaatselijke platforms organiseren. Vanuit Eindhoven werd een busreis naar het Europarlement in Brussel georganiseerd. De animo was zo

Rotterdamers op het Centraal Station om de roltrappen te controleren

Meerdereren in Tijd

Meerdereren van dagen
Meerdereren in tijd
Stellen goede vragen
TOEKOMSTVOORBEREID

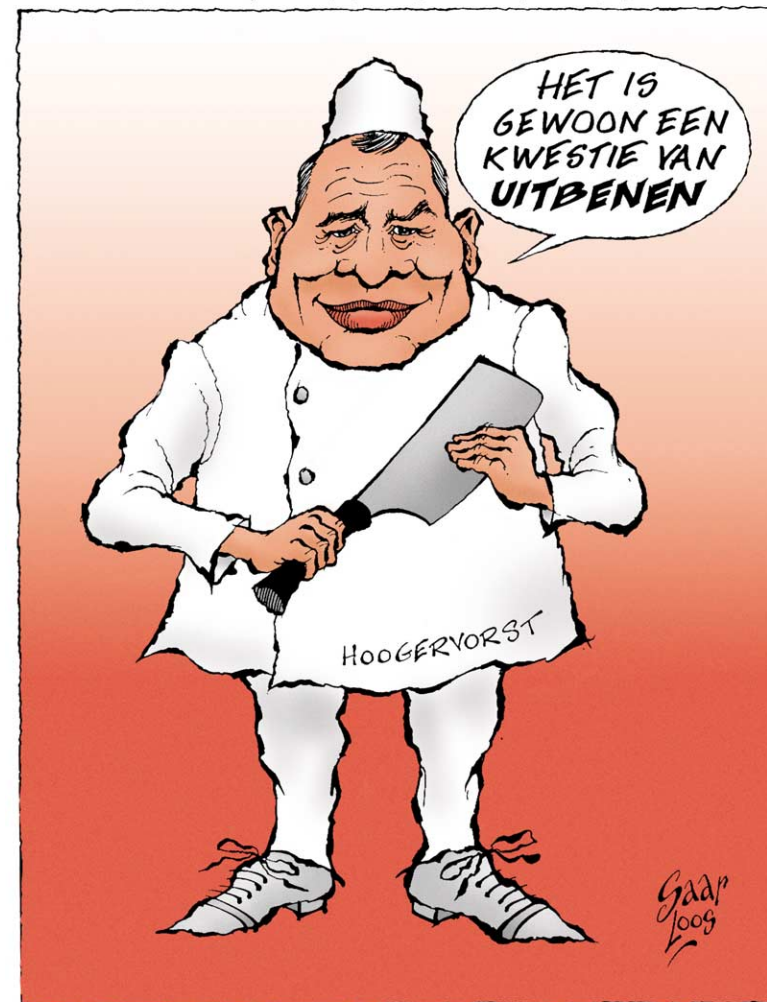
Samen met de ander
Soms meer plicht dan wens
Behoud van eigen ruimte
Bescherming eigen grens

Met gelijkgestemden
Vast met meer dan één
En met gedeelde klanken
Klink je niet alleen

Meerdereren van dagen
Meerdereren in tijd
Stellen goede vragen
LEVENSLLOOPBELEID ?

Pauline Vandehoek

DE NIEUWE GEZONDHEIDSZORG

groot, dat 37 mensen thuis moesten blijven. Er wordt nu gewerkt aan een nieuwe reis. De Zandvoortse SP-ouderen waren laaiend enthousiast over hun bezoek aan de kerstmarkt in Oberhausen. Vanuit Hengelo wordt binnenkort een bezoek gebracht aan de voormalige Duitse textielstad Nordhorn, om daar onder andere een fabriekstoren te bezoeken die is ingericht als museum. Een opmerkelijke activiteit is tot slot de verzorging die het Rotterdamse platform op zich genomen heeft van het monument voor de Nederlandse Volksmilitieleden die in de oorlog gefusilleerd zijn. In de Koude Oorlog was het gedenkteken voor deze communistische ver-

zetsmensen verwaarloosd. Nu wordt het weer regelmatig schoongemaakt en van bloemen voorzien.

Voelt u ook voor de combinatie van politiek, actie en gezelligheid, en herkent u zich in de standpunten van de SP? Neem dan contact op met de plaatselijke afdeling om te bekijken of er in uw gemeente een SP-ouderenplatform draait of opgezet kan worden. De telefoonnummers van alle afdelingsvoorzitters vindt u op www.sp.nl en kunt u opvragen op (010) 243 55 55. Alle mogelijke vragen kunt u ook per e-mail stellen aan: ouderennu@sp.nl.

Foto Hans van der Poel

Overall in het land vullen mensen de protestkaart tegen de No claim in

Met duizenden tegelijk stromen ze binnen: de protesthandtekeningen tegen het kabinetsplan om in het ziekenfonds een no-claimsysteem in te voeren.

De regering wil de ziekenfondspremie voor iedereen verhogen en vervolgens geld teruggeven aan de mensen die in een jaar geen of nauwelijks gebruik maken van de zorg. De SP is fel tegenstander van het plan en mobiliseert er zoveel mogelijk verzet tegen in de campagne *No claim in het ziekenfonds? No way!*

No claim in het ziekenfonds? No way!

Kamerlid Agnes Kant: 'No claim hoort bij autoverzekeringen; niet bij mensen. De maatregel doorbreekt de solidariteit tussen arm en rijk en tussen ziek en gezond; hij is bureaucratisch en zal er toe leiden dat mensen om financiële redenen afzien van noodzakelijke behandelingen. Weg ermee!'

Foto Hans van der Poel

Wilt u meer weten over de actie, uw handtekening zetten of actiemateriaal bestellen? Kijk dan op www.sp.nl of bel met (070) 318 38 14.

Puzzel

O U D E R E N N E R O I N E S G
 O N R K E O B T R A W Z E S K I
 R O E S T E S N E I T N A K A V
 L E E D O V E R W A A R D E P G
 O E S O E H C A O T K Y D V I N
 G R T O T L O G A R I T M E T A
 S B R R V O R E G Y W Z O R A G
 T E E L A E P E N S I O E N A T
 Y T E I R D R E V I S M E E L I
 D O K G L R E E H S E E N E G U
 E O E G A R E E E L D R C G T R
 J N H E T R L N A N E I I T H E
 S N N N S D E A R O D T E D C T
 T E O G E E R A T R S A N B E H
 U I O R E O U S I U H T S U R C
 M O D E M M S T R E D I E B R A

Streep de woorden door die hiernaast staan. De letters die u dan overhoudt, vormen een zin die u kunt toesturen aan: SP-Ouderenplatform, Vijverhofstraat 65, 3032 SC Rotterdam. Onder de juiste inzenders verloten we een DVD-speler en drie CD-pakketten bestaande uit de CD's *Afbraakblues en andere liedjes* van Kees Korbijn, en *Socialistenmars en andere strijdlieiders*, plus de bijbehorende tekstboekjes. Over de uitslag kan niet worden gecorrespondeerd.

ACHTERUITGANG
 ARBEIDER
 ARBEIDSVERLEDEN
 AOW
 CAO
 DOORLIGGEN
 DREES
 EERBETOON
 ERGENS
 GENEESHEER
 HE
 HELDER
 KAPITAAL
 KIWI
 LEERPROCES
 LOGARITME
 MEESTAL
 MODEM
 MORAAL
 MUTSJE
 NAAST
 NOOD
 NORM
 OORLOGSTIJD

OUDEREN
 OVERWAARDE
 PENSIOEN
 RAGE 2x
 RECHT
 REEEL
 ROEST
 RUSTHUIS
 RUSTIG
 SENIOREN
 SKI
 STOER
 STREEK
 TOET
 VAKANTIE
 VERDRIET
 VEREEND
 VISMEEL
 ZOMER
 ZWARTBOEK
 ZWYGER

Meer weten? Kijk op www.sp.nl

Wilt u meer weten over de SP en het SP-Ouderenplatform? Op www.sp.nl en www.ouderen.sp.nl vindt u echt alle informatie – en nog heel toegankelijk gerangschikt ook. De SP-site is al jaren achtereenvolgend uitgeroepen tot de beste van alle politieke partijen.

KIES VOOR DE SP

Voor slechts 3,40 per kwartaal bent u al lid van de SP. U steunt dan een partij die dag in, dag uit werkt aan een wereld waarin de solidariteit centraal staat. Als SP-lid ontvangt u elke maand het kleurrijke nieuwsblad de Tribune en kunt u gebruik maken van Tomaatnet, de gratis reclamevrije internetprovider van de SP. Als welkomsgeschenk kunt u bovendien kiezen tussen de CD *Die nemen we mee*, met twintig onvergetelijke Nederlandse liedjes uit de vorige eeuw of het boek *Nieuw Optimisme* van Jan Marijnissen.

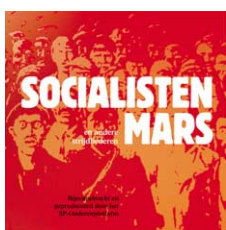
MUZIEK

Het SP-Ouderenplatform heeft twee unieke CD's uitgebracht.

Afbraakblues en andere liedjes

Componist-zanger Kees Korbijn laat op aansprekende wijze horen hoe hij over het ouderenbeleid denkt. Bij de CD zit een boekje met alle teksten en rake prenten van tekenaar Gerrit Saarloos.

Socialistenmars en andere strijdlieiders

Een greep uit de rijke socialistische traditie. Ook hierbij zit een boekje met alle teksten.

Bestellen kan door 7 euro per CD over te maken op giro 369611, t.n.v. SP-bestellingen Rotterdam, o.v.v. 'CD Korbijn', of 'CD strijdlieiders'.

J M A C H T I G I N G

Ja, ik steun de strijd van de SP voor een samenleving waarin de mensen centraal staan. Ik machtig de SP om per kwartaal onderstaand bedrag af te schrijven van mijn rekening.

naam
 roepnaam voorletters m/v
 adres
 postcode plaats
 telefoon geboortedatum
 e-mail rekeningnummer

kwartaalbijdrage € 3,40 (minimum) € 4,50 € 6,- anders: €
 € 9,- € 12,-

datum handtekening

OuderenNu, najaar 2004

Opsturen in een envelop zonder postzegel aan SP, Antwoordnummer 30542, 3030 WB Rotterdam
 U kunt deze machtiging op elk moment stopzetten met een telefoontje aan de SP: (010) 243 55 40

Sparen?

Voorjaar 1945. We waren bevrijd en mochten weer naar school, in mijn geval de MULO. Het Duits was afgeschaft, althans in Amsterdam, en we kregen weer redelijk te eten. Na mijn schoolcarrière ging ik aan het werk bij een loodgieter op de Bloemgracht als jongste bediende, met als taak het zetten van nieuwe bodems onder oude, kapot gebrande pannen. Voor een zesdaagse werkweek kreeg ik tweeënhalve gulden, die ik moest afdragen in het tehuis waar ik vertoefde (mijn familie was door de bezetter in Auschwitz uitgemoord) en waar ik een kwartje zakgeld ontving. Geen bedrag dus om van te sparen.

Vlak voor mijn 21ste verjaardag moest ik in militaire dienst om twee jaar het land te dienen tegen een vergoeding van drie kwartjes per dag. Ik rookte inmiddels en dronk af en toe een biertje. Ik vond de meisjes lief en dus bleef er weer niets over om te sparen.

Op mijn 25ste trad ik met één van die lieve meisjes in het huwelijk en verdiende ik 65 gulden per week. Omdat er inmiddels gezinsuitbreiding had plaatsgevonden bleef er weer niets over om te sparen. Om ook opgenomen te worden in *de vaart der volkeren* ging ik studeren, en haalde ik het diploma reportagefotograaf en het middenstandsdiploma. Samen met mijn vrouw zette ik een eigen bedrijfje op waar op een gegeven moment elf mensen een baan hadden. Inmiddels had ik drie dochters en... jullie raden het al, er kon weer niet gespaard worden omdat elke cent nodig was om het bedrijfje gezond te houden en de kinderen groot te krijgen.

Helaas voor mij en de kinderen stierf mijn vrouw op 32-jarige leeftijd na een langdurig ziekbed. Het bedrijf was naar de knoppen omdat ik door de ziekte te weinig aandacht had kunnen besteden aan werk en medewerkers. Aan sparen kon natuurlijk niet gedacht worden.

Vervolgens een vlucht naar Limburg waar ik mijn horecadiploma haalde en een café begon.

Daar leerde ik mijn tweede vrouw kennen die mij, naast haar zorg en liefde, ook nog twee dochters schonk. Vijf dochters had ik dus inmiddels, die (op)gevoed en gekleed moesten worden en die ik ook wel graag een goede opleiding mee wilde geven. Resultaat: geen geld om te sparen.

Waarom dit verhaal? Niet om zielig te doen, want ik heb van het leven genoten en doe dit nog dagelijks. Wel om duidelijk te maken dat het makkelijk gezegd is 'spaar maar voor je oude dag', maar dat het in de praktijk voor veel mensen heel wat moeilijker is. Naast mij moeten nog zo'n 90.000 mensen zien rond te komen met alleen van hun AOW. Ook zijn er 160.000 met een aanvullend pensioentje dat onder de honderd euro in de maand ligt. Al die kwart miljoen mensen hebben hun redenen gehad om niet te kunnen sparen voor een oude-dagvoorziening. Zij voelen elke prijsverhoging aan der lijve. Zij weten wat het wil zeggen als voorzieningen afgebroken worden, eigen bijdragen gevraagd worden en de AOW wordt bevroren.

Je hoeft geen medelijden met hen te hebben, maar je kunt wel begrip voor ze op brengen. En daaraan hoop ik met dit verhaal een bijdrage te leveren.

John Kuijpers